

Archidiecezjalny program duszpasterski

ROK B

CZŁOWIEK
Adwent i Narodzenie Pańskie

Kościół – dom czekający na każdego

Propozycje szczegółowe

Poznań 2011/2012

MARTYRIA

Kościół naszym domem

Sobór Watykański II naucza, że „podało się jednak Bogu uświęcić i zbawiać ludzi nie pojedynczo, z wykluczeniem wszelkiej wzajemnej między nimi więzi, lecz uczynić z nich lud, który by Go poznawał w prawdzie i zbożnie Mu służył” (*Konstytucja dogmatyczna o Kościele*, KK 9). W drugim roku realizacji *Programu duszpasterskiego*, którego hasłem są słowa: *Kościół domem i szkołą komunii*, podejmujemy działalność pastoralną w myśl słów: *Kościół naszym domem*.

W minionym roku uświadomiliśmy sobie, że chrześcijanin winien najpierw dziękować Bogu za dar komunii, a potem nieustannie troszczyć się o pogłębianie więzi z Bogiem. Na fundamencie komunii z Bogiem chcemy budować wspólnotę sióstr i braci w tej samej wierze. Advent i okres Narodzenia Pańskiego to czas na pogłębienie prawdy, że *Kościół jest domem czekającym na każdego*. Bóg posłał na świat swojego Syna, by każdy człowiek mógł przyjąć Jezusa, by mógł Go poznać, umiłować i naśladować. Przepowiadajmy tę prawdę, zachęcając do uwielbiania Boga za Jego niezmiernie dary.

Własne miejsce w Kościele

Kościół jest domem, do którego przynależy się przez łaskę chrztu świętego. To dom żywy, pełny Bożej obecności, czekający na każdego, kto chce budować relację z Jezusem. Tu każdy człowiek dobrej woli może znaleźć swoje miejsce. Każdy chrześcijanin, dzięki łasce Bożej, powinien odkrywać swoje życiowe powołanie i podjąć się jego realizacji. Człowiek bez relacji z Kościołem doświadcza bezdomności duchowej. Każdy człowiek potrzebuje wsparcia w odkrywaniu swojego powołania i miejsca w Kościele. To szczególne zadanie domu rodzinnego, wspólnoty parafialnej oraz duszpasterzy. Okresy Adventu i Narodzenia Pańskiego pomagają nam na nowo przeżyć tę prawdę, że Bóg posłał swojego Syna na świat, by zbawił wszystkich ludzi. To czas na odnawianie i budowanie relacji komunijnych w rodzinach.

Własne miejsce w świątyni

Osoby uczestniczące regularnie w Eucharystii mają zazwyczaj swoje miejsce w kościele. To dobry znak, na który warto zwracać uwagę – mieć swoje miejsce przy ołtarzu Pana. Bardzo czytelna staje się tu analogia do domu rodzinnego i własnego miejsca przy stole. Świątynia jest domem Boga zbudowanym po to, by Bóg mógł w niej spotkać się ze swoim ludem.

Przygotowanie do bierzmowania

Co roku w każdej parafii przygotowujemy młodzież do przyjęcia sakramentu bierzmowania. Dobrze, jeśli spotkania młodych odbywają się w małych grupach (7-9 osób), prowadzonych przez animatorów rekrutujących się z osób dorosłych lub starszej młodzieży. Animatorzy, dzielący się z kandydatami do bierzmowania swoim doświadczeniem Boga, świadczą o swojej osobistej komunii z Bogiem oraz o współodpowiedzialności za przekaz wiary w parafii. Taki przykład ludzi świeckich jest bardzo potrzebny, by młodzi mogli zrozumieć, że Kościół jest ich domem.

Katecheza dorosłych

Kontynuujemy publikację 12 katechez dla dorosłych, przeznaczonych do wykorzystania w parafii. Tematyka katechez nawiązuje do tematu roku. Materiały są skierowane zarówno do grup, które wymagają stałej formacji, jak i do osób dorosłych, pragnących uczestniczyć w systematycznej katechezie. Spotkania pomogą w zrozumieniu Kościoła jako domu, w którym panuje komunია (patrz: *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 552, 826).

Szkoła Katechistów Archidiecezji Poznańskiej

Szkoła Katechistów Archidiecezji Poznańskiej kontynuuje swoją pracę formacyjną. Jej absolwenci, świeccy katechiści, poprowadzą w parafiach katechezy adresowane do ludzi dorosłych. Ukazał się już pierwszy tom materiałów katechetycznych: *Chrzest. Przygotowanie rodziców i chrzestnych do sakramentu chrztu świętego dzieci*, Poznań 2011.

Szkoła Formacji Duchowej

Pomocą w pogłębieniu życia duchowego osób dorosłych jest Szkoła Formacji Duchowej, która rozpoczęła czwarty rok swojej działalności. Zachęcamy wiernych do uczestnictwa w tych spotkaniach. Często w ramach propozycji parafialnych nie jesteśmy w stanie zapewnić tak pogłębionej formacji, jaką proponuje ta szkoła.

Kształtowanie duchowości biblijnej

W tym roku Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II w Archidiecezji Poznańskiej poszerzyło swoją ofertę edukacyjną o Studium Biblijno-Patrystyczne z elementami archeologii biblijnej skierowane do katechetów, nauczycieli języka polskiego oraz osób zainteresowanych poszerzeniem wiedzy z zakresu teologii biblijnej i patrystyki. Formacja prowadzona przez Dzieło Biblijne cieszy się dużym zainteresowaniem. Wykorzystujemy w pracy duszpasterskiej czasopisma: „Krag Biblijny”,

„Przegląd Biblijny”, które można potraktować jako materiały wspierające realizację *Archidiecezjalnego programu duszpasterskiego* (patrz: *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 149).

Roczna Szkoła Ewangelizacji

Już piąty rok działa Roczna Szkoła Ewangelizacji. Tym razem formacja będzie prowadzona w dwóch miejscach archidiecezji, poza Poznaniem. Takie rozwiązanie ma na celu łatwiejsze dotarcie do wiernych z różnych części archidiecezji. Cztery lata formacji zaowocowały już liczną grupą absolwentów, którzy mogą pomagać kapłanom w pełnieniu misji ewangelizacyjnej w parafiach (patrz: *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 534-553).

Kolędnicy misyjni

W niewielu parafiach archidiecezji poznańskiej istnieją grupy kolędników misyjnych. Dzieci (w towarzystwie osoby dorosłej) niosą parafianom życzenia i Boże błogosławieństwo, zbierając równocześnie ofiary na potrzeby misji. W tym roku (2012) będziemy wspierać chrześcijan w Sudanie. Zaangażowanie dzieci na rzecz misji może zaowocować powstaniem grupy misyjnej w parafii, a w przyszłości – gotowością do dzielenia się wiarą w dorosłym życiu. Przy organizowaniu grup kolędników misyjnych pomocą i radą służą siostry klawerianki (Archidiecezjalne Centrum Misyjne w Poznaniu, ul. Dmowskiego 130, tel. 61 869 95 38).

Europejskie Spotkanie Młodych

Tegoroczne Europejskie Spotkanie Młodych, organizowane przez wspólnotę braci z Taizé, odbędzie się w Berlinie. W czasie wakacji letnich największa grupa Polaków odwiedzających Taizé pochodziła z Poznania. Jest to pokłosie spotkania, które odbyło się w naszej archidiecezji. Przygotowanie i udział w spotkaniu w Berlinie może być ważnym elementem budowania duszpasterstwa młodych w parafii. Szczegóły dotyczące spotkania w Berlinie znajdziemy na stronie: www.dm.archpo-znan.org.pl.

Odwiedziny duszpasterskie

Do ogólnopolskiego *Programu duszpasterskiego* jest dołączona karta z medytacją, nawiązującą do tematu: *Kościół naszym domem*. Obraz wraz z rozważaniem może stać się dla wiernych inspiracją do refleksji nad własnym życiem. Kartę można wykorzystać nie tylko podczas kolędy, lecz także w czasie katechezy czy rekolekcji. Szukajmy w czasie kolędy osób, które zechciałyby włączyć się aktywnie w życie

parafii (Krag Biblijny, Caritas, grupy modlitewne, zespół liturgiczny dorosłych, prowadzenie grup katechetycznych przed bierzmowaniem...). Zachęcajmy wiernych do podjęcia służby na rzecz parafii (patrz: ogólnopolski *Program duszpasterski*, s. 364-368.) Niech podczas kolędy towarzyszy nam zapal ewangelizacyjny.

Świąteczni goście

Wielu naszych rodaków wraca na uroczystość Narodzenia Pańskiego do rodzinnych domów. Zauważmy ich w naszych parafiach. Módlmy się za nich, za ich dzieci, często pozostawione w Polsce. Informujmy osoby zainteresowane o nowej wersji modlitewników (www.biblos.pl), przygotowanych dla Polaków na emigracji (dwujęzyczne: angielsko-polskie, niemiecko-polskie i francusko-polskie) z informacją o duszpasterstwach polonijnych i Mszach św. celebrowanych po polsku (patrz: *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 426).

Orszak Trzech Króli w Poznaniu

W ubiegłym roku pierwszy raz zorganizowano w Poznaniu orszak Trzech Króli. Misją orszaku jest pielęgnowanie oraz szerzenie wartości prorodzinnych i wspólnotowych. Organizatorzy pragną, by w orszaku spotkali się wszyscy, którzy chcą poczuć rodzinną atmosferę wspólnego świętowania. Celem projektu „Orszak Trzech Króli” jest także uczczenie uroczystości Objawienia Pańskiego. Po pół wieku w Polsce święto to znów stało się dniem wolnym od pracy, dlatego znacznie łatwiej będzie wielu osobom dołączyć do wspólnego świętowania.

Dzień Życia Konsekrowanego

W święto Ofiarowania Pańskiego przeżywamy Dzień Życia Konsekrowanego. Módlmy się za osoby konsekrowane, zwłaszcza żyjące i pracujące w parafii lub z niej pochodzące. Prośmy też Boga o powołania z naszych parafii do takiej formy życia poświęconego Bogu.

Spotkania opłatkowe

Odkrywając w tym roku prawdę o Kościele, który jest naszym domem, wykorzystajmy spotkania opłatkowe, by w parafii były okazją do budowania komunii różnych grup. Jedną z dróg jest wspólne zorganizowanie „opłatka”. Zwracajmy uwagę osobom tworzącym grupy duszpasterskie na niebezpieczeństwo zamykania się na nowych członków.

LITURGIA

Domowy Kościół

Myśląc o Kościele jako o domu, w którym panuje komunია, nie sposób nie odnieść tego do małżeństwa, rodziny i domowego Kościoła. To właśnie rodzina jest najmniejszą komórką Kościoła, pierwszym środowiskiem przekazu wiary. Trzeba, aby parafie poszukiwały skutecznych sposobów wsparcia rodziny w realizacji jej ewangelizacyjnej misji. Wykorzystajmy propozycje zawarte w ogólnopolskim *Programie duszpasterskim* (s. 187-201) oraz projekt duszpasterski dotyczący modlitwy w rodzinie, publikowany w powyższym programie (s. 355-357). Przypominajmy także o potrzebie troski o chrześcijańskie świętowanie niedzieli. Pomocą może służyć tekst w ogólnopolskim *Programie duszpasterskim* na (s. 261-285).

Pierwsze nieszpory adwentowe w katedrze

Podobnie jak przed rokiem, uroczyste pierwsze nieszpory adwentowe rozpoczną nowy rok liturgiczny w Bazylice Archikatedralnej. Na tę modlitwę, 26 listopada 2011 r. o godz. 16.00, zapraszamy szczególnie rodziny.

Liturgia godzin

W minionym roku jednym z celów *Programu duszpasterskiego* było budowanie komunii z Bogiem przez modlitwę słowem Bożym. Zachęcaliśmy do wprowadzenia w parafii modlitwy słowami *Liturgii godzin*. Kontynuujemy podjęte w tym względzie działania lub je rozpocznijmy. Zakupmy brewiarze, zaprosimy do świątyni wiernych (szczególnie aktywnych w życiu parafii) na ustaloną godzinę i rozpocznijmy modlitwę brewiarzową we wspólnocie.

Roraty

Msze święte roratnie (także te celebrowane rano) gromadzą dużą liczbę dzieci, rodziców i dziadków. Włączajmy do czynnego udziału w liturgii osoby dorosłe, zwłaszcza do pełnienia funkcji lektorów i psalmistów. Jeżeli roraty odbywają się z licznym udziałem dzieci i są równocześnie jedyną Mszą św. w parafii, zwróćmy się w homilii także do dorosłych. Jeśli są w parafii dwie Msze św., niech druga będzie wyraźnie propozycją dla ludzi dorosłych.

Procesje świateł

Dnia 8 grudnia, po raz kolejny, będziemy celebrować w Poznaniu procesję maryjną z kościoła św. Małgorzaty na Śródcie do figury Niepokalanej na Ostrowie

Tumskim. Modląc się modlitwą różańcową, będziemy rozważać tajemnice światła. Wprowadzamy w parafiach podobne procesje do figur lub grot Matki Bożej.

Życie sakramentami

Styl życia dzieci Bożych w Kościele kształtuje się poprzez spotkanie z Bogiem w słowie Bożym i sakramentach. Zachęcamy wiernych do gorliwszego życia sakramentalnego w czasie Adwentu i w okresie Narodzenia Pańskiego. Zapraszamy zwłaszcza do korzystania z sakramentu pokuty, by z czystym sercem świętować w liturgii wielkie tajemnice naszej wiary (zob. *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 611-619). Zapraszamy wiernych do udziału w codziennych Eucharystiach podczas oktawy uroczystości Narodzenia Pańskiego.

Nabożeństwo pokutne z indywidualną spowiedzią

W ubiegłym roku duszpasterskim wprowadzaliśmy w parafiach praktykę nabożeństw pokutnych z indywidualną spowiedzią. Dobrym czasem na taką celebrację będzie początek Adwentu. Ostatnie dni przed Bożym Narodzeniem pozostawmy na tradycyjną formę sakramentu pojednania.

Święta Rodzina

Niedziela Świętej Rodziny w niektórych parafiach jest niedzielą, kiedy świętuje się jubileusz małżeński. Zaprośmy rodziny do przygotowania oprawy liturgicznej Eucharystii. Udzielamy rodzinom błogosławieństwa (np. przez nałożenie rąk po błogosławieństwie końcowym). Przygotujmy mały upominek (np. obrazek Świętej Rodziny). Zorganizujmy kiermasz z książkami o tematyce rodzinnej, propagujmy wśród rodzin – wydawany w Poznaniu – „Głos dla Życia”. W okresie Narodzenia Pańskiego zachęcamy wiernych do śpiewania kolęd w gronie rodziny. Organizujmy spotkania modlitewne przy parafialnym żłóbku, spotkania ze wspólnym śpiewaniem kolęd i pastorałek.

Chrzest Pański

W Niedzielę Chrztu Pańskiego przeżywamy początek publicznej działalności Jezusa. To dzień, w którym należy nawiązać do naszego chrztu. Mocą łaski tego sakramentu weszliśmy do wspólnoty Kościoła, który jest naszym domem. Trwając w jedności z Chrystusem – Kapłanem, Prorokiem i Królem, troszczymy się o godność, jaką otrzymaliśmy, godność dzieci Bożych. W tę niedzielę, podczas Mszy Świętej, odnowmy – przez aspersion oraz osobiste podejście do chrzcielnicy – nasze przymierze chrzcielne. Chrzcielnica winna być otwarta i przyozdobiona kwiatami. Zachęcamy wiernych do tego, by przypomnieli sobie datę chrztu św. i świętowali ten dzień.

Tydzień ekumeniczny

Tradycyjnie w połowie stycznia będziemy przeżywać Tydzień Powszechnej Modlitwy o Zjednoczenie Chrześcijan. Skorzystajmy z materiałów duszpasterskich, jakie dotrą do parafii, by włączyć się we wspólne wołanie do Boga o dar jedności wszystkich wyznawców Chrystusa. Informujmy parafian, zwłaszcza miasta Poznania, o wydarzeniach centralnych tego tygodnia w archidiecezji poznańskiej.

KONTYNUACJA PROPOZYCJI Z LAT UBIEGŁYCH:

Komentarze do niedzielnej liturgii Słowa

Program duszpasterski zawiera propozycje komentarzy do niedzielnych czytań biblijnych. Teksty opracowuje tradycyjnie redakcja miesięcznika Ruchu Światło-Życie „Wieczernik”. Znajdźmy osoby, które podczas liturgii podejmą się pełnienia funkcji komentatora.

Propozycje śpiewów

Także w tym roku otrzymamy propozycje tematycznych śpiewów na niedzielne Eucharystie. Przekażmy je organistom i osobom prowadzącym schole. Pamiętajmy, że odpowiedzialność za śpiew liturgiczny spada na proboszcza.

Świeca Caritas

Zachęcajmy do zapalania świecy Caritas przy wspólnych posiłkach w święta i inne dni nowego roku. Przypominajmy parafianom o potrzebie wspólnej modlitwy w rodzinach, modlitwy, której może towarzyszyć światło tej świecy.

Betlejemskie światło pokoju

Harcerze, tradycyjnie już, będą roznosić światło betlejemskie. Przyjmijmy ich życzliwie. Stwórzmy wiernym możliwość zabrania światła do swoich domów. Niech świece Caritas będą zapalone w wigilijny wieczór światłem betlejemskim.

Domowa wigilia

Przypominajmy wiernym o liturgii domowej w wieczór wigilijny. Niech znajdzie się w niej miejsce na odczytanie słowa Bożego, wspólną modlitwę i pojednanie przy łamaniu się opłatkiem.

DIAKONIA

Troska o chorych

Zatroszczmy się, by wierni, którzy z powodu choroby nie mogą dotrzeć do świątyni, mogli przyjąć Ciało Pańskie w swoich domach. Życzenia oraz świąteczny upominek od duszpasterzy i wspólnoty parafialnej to wielka radość dla osób chorych i samotnych. Włączmy ludzi młodych (np. kandydatów do bierzmowania) do pomocy

w przygotowanie i roznoszenie paczek.

Troska o dzieci ubogie

Pamiętajmy w naszych wspólnotach o dzieciach z rodzin ubogich. W wielu parafiach już na początku Adwentu przygotowuje się kartki z imionami i wiekiem dzieci, które parafia pragnie obdarować praktycznymi upominkami. Znając płeć i wiek dziecka, można przygotować konkretny prezent, który parafialny zespół Caritas przekaze przed świętami pod znany sobie adres.

Projekt misyjny: „Gwiazda Betlejska”

Studenti z Akademickiego Koła Misjologicznego (AKM), podobnie jak przed rokiem, przygotowują na uroczystość Objawienia Pańskiego torebki z kredą, kadzidłem i węgielkiem. Parafie, które zechciałyby włączyć się w ten projekt, rozprawdając w uroczystość Trzech Króli wspomniane torebki, proszone są o kontakt z AKM (tel. 691 861 181). Ofiary zebrane w ten sposób będą przeznaczone na letni projekt misyjny w Domu Pokoju w Jerozolimie.

Szkolne koła Caritas

W szkołach na terenie archidiecezji poznańskiej działa 80 kół Caritas, które zrzeszają ok. 1600 dzieci i młodzieży. To bardzo ważna i potrzebna forma pracy pozalekcyjnej. Oprócz aktywności na rzecz ludzi potrzebujących, koła stanowią ogromną szansę na podjęcie pracy formacyjnej z ludźmi młodymi. Wielu członków kół – przechodząc do nowej szkoły, w której nie ma takiej formy działania – staje się inicjatorami utworzenia szkolnego koła Caritas. Pomagajmy katechetom w tworzeniu tych grup na terenie szkół.

Dzień Chorego

Wspomnienie Matki Bożej z Lourdes obchodzone jest jako Światowy Dzień Chorego. Pamiętajmy w modlitwie o chorych parafianach. Zaprosimy do wspólnej modlitwy w świątyni tych chorych, którzy o tej porze roku mogą tam dotrzeć.

Zatroszczmy się, by chorzy parafianie odczuli, że jest to ich dzień (patrz: *Synod Archidiecezji Poznańskiej 2004-2008*, T. 1: *Dokumenty*, 283). Zaplanujmy i podajmy do wiadomości, kiedy w parafii odbędzie się dzień osób chorych i starszych. Starajmy się umożliwić osobom niepełnosprawnym udział w liturgii. Zatroszczmy się o to, by przy świątyniach powstały podjazdy dla wózków inwalidzkich i wózków z małymi dziećmi.

Karta dużej rodziny

Ogólnopolski *Program duszpasterski* proponuje interesujący i sprawdzony w różnych krajach Europy sposób wsparcia rodzin wielodzietnych. Jest nim tzw. karta dużej rodziny. Zapoznajmy się z prezentacją tej idei i rozważmy, jak możemy wesprzeć realizację tego pomysłu (s. 307-321).

KONTYNUACJA PROPOZYCJI Z LAT UBIEGŁYCH:

Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom

Świece Caritas cieszą się ciągle dużym zainteresowaniem wiernych. Wskazujmy wyraźnie na cel tego dzieła, informując o – organizowanym przez Caritas – wypoczynku wakacyjnym dla dzieci.

Pomoc sąsiedzka

Nawiązując do polskiej tradycji pustego miejsca przy stole wigilijnym, zachęajmy wiernych do sąsiedzkiej gościnności i solidarności. Zaproszenie osoby samotnej na wieczerzę będzie autentycznym świadectwem troski o bliźniego.

Wigilie dla bezdomnych

W wielu parafiach organizuje się wigilie dla osób bezdomnych czy samotnych. Bardzo często takie spotkania mają miejsce nawet kilka dni przed Wigilią Bożego Narodzenia. Często parafia organizuje wigilię dla bezdomnych i samotnych razem z władzami samorządowymi. Włączajmy w tę pracę ludzi młodych, ucząc ich wrażliwości na cierpienie bliźnich.

Podsumowanie kolędy

Jeżeli jednym z owoców odwiedzin duszpasterskich będzie zebranie informacji o sprawach trudnych w parafii, to wspólnie trzeba zastanowić się, jak zaradzić tym problemom. Zespół Caritas powinien otoczyć opieką te osoby, które potrzebują szczególnej pomocy.